

A'
TSÁSZÁRI ÉS KIRÁLYI FELSÉG'

ENGEDLMÉVEL,

Nro 12.

Költ Bétsben, Kis Alfz. Havának (Augustusnak)
10-dik napján 1798-dik Elztendőben.

Bonapartéról azon mind két hírek láta-
tatnak meg-igazódni, mellyeket a' múlt
postán közlöttünk. Nagy próba erre a'
többek között egy Alexandriai Levél is,
mely Júl. 4 dikénn költ, és már sok Olasz,
Frantzia és Némét Újságokban tevődött
közönségesse. A' Levél' értelme ez:

„Az ide érkezendő Fr. Seregek' szá-
mára készített Magazinomok már mind te-
le vagynak. Elsőben 40 ezer főből álló

N

Frantziáságot vártak ide: de már most csak 20 ezer emberről beszélhetnek. A' más húsz ezer, Ciprus Szigete és Aleppo felé vette útját, oly tzéllal, hogy az Eufrates vizén hajókra ülven, el juthasson a' Persiai tenger-kebelre, onnét pedig tovább a' Malabári partokhoz. — A' mely Tsapat-Sereg ide várattatik: az *Rosettenn*, *Nagy Kairónn*, és a' *Suetz* nevezetű keskeny köz-földönn által, megy a' Veress-tengerhez, a' hol Fr. Ingenieurek, és Pontonírok készítették már oly Hajókat, a' mellyeken nem lehet veszedelemtől tartani oly részeibenn is a' Veress-tengernek, a' hol tsekély lévén a' víz, könnyen fenn akadhatnak más forma hajók. Ezek t. i. Hídasok' formájára vagynak készítve, 's rájuk fér, 3, 4, sőt ötszáz Ember is. A' Veress-tenger' torkolatjához érvén a' szállító-hajók, ott találják már azon hadi-hajókat, mellyek, *Bourbon* és *Isle de France* nevű Fr. Szigetektől fognak oda menni, azért, hogy a' Malabári partokhoz vezessék óltalmok alatt szállító-hajójaikat, a' hol nints több 3 Fregátjoknál az Anglusoknak. — A' Basák parantsolatot vettek Konstantinápolyból, hogy semmit meg ne tagadjanak a' Fr. áktól, a' mit fognak Azok kívánni: de bőven is fizetik a' Török Népet az itt lévő Fr. Kommiszfáriusok mindenért, és oly biztatásokkal

ketsegtetik Azt, hogy ők Mahumed' el-
lenségei ellen akarnak hadakozni, melly
bízgatások által oda hajthatják a' Népet, a'
hová akarják. *Tippo Saib* Seregétől is
vagyunk itt két Frantziák, kik az Anglu-
sok ellen Napkeleti-Indiában kezdendő
háborúról előre akarnak itt beszélni Bo-
napartéval. Egy Fr. Brigantin, oly hírt
hozott ide tegnap, hogy Bonaparte kiin-
dult már Tulon alól, és kevés idő múl-
va többet lehet hallani felőle.

A' Pétersburgi Levelek szerént, kön-
nyen meg-történhetik, hogy az Orosz Bi-
rodalom' déli részeiből, egy Sereg fog
utánna nyomulni Bonaparténak az Egyip-
tomi földön.

Napkeleti-Indiából oly értelmű Leve-
lek érkeztek Párisba, hogy a' *Reunion* (ez
előtt Bourbon) nevű Fr. Sziget' Kormány-
ozója, feles számú Seregoftállyal ment
segítségére Tippo Saib-nak az Anglusok
ellen.

Genuába, oly Tudósítások érkeztek,
mellyek, egészsz meg-határozással írták
már, hogy el jutott Alexandriához Bona-
parte.

Olasz - Országi Tudósítások.

Sensible a' neve annak a' Frantzia
Fregátnak, melyről, Genuai Tudósítások

N 2

Utánn irtuk a' múltt postán, hogy sok ki-
 tsel indult Máltától Tulon felé: de az An-
 glusok prédájává lett. Amaz esmeretes
 nevű Baraguey d' Hilliers Fr. Osztály - Ge-
 neralis út rajta egynehány Máltai Vitézek-
 kel; 70 árestomból szabadultt Neápolitá-
 nusokkal, 's nem nagy számú Fr. Kato-
 nákkal. Midőn Szárdinia' Szigete mel-
 jékénn jött volna ezen 32 ágyús Fr. hajó,
 meg-támadódott egy sokkal nagyobb ere-
 jű Anglus Fregáttól, 's minthogy a' Ná-
 polyiak semmi részt nem akartak venni a'
 hajó' óltalmazásában: rövid ellentállás
 utánn kénytelen volt meg-adni magát a' Fr.
 Generalis, kinek a' fejéről hordta el a'
 kalapját egy kártáts: de minékelőtte ke-
 zekhez kaphatták volna az Anglusok a'
 Fr. hajót: sok drága ízönyegeket ki hany-
 tak abból a' Frantziák a' tengerbe; ki ve-
 tettek két arany ágyút is, és egy gályás
 nak aranyból készültt formáját. Hogy az
 Anglusok kénytelenek ne legyenek önnön
 eleségjeket a' Foglyokra veszegetni: ki-
 rakták Azokat a' Szárdiniai földre, a' hon-
 nét Azok, egy Raguzai hajónn, Genua'
 partjaihoz érkeztek Júl. 15 dikénn.

Pedemontzium. A' Turini újjabb Tu-
 dósítások szerént nem elégedtek meg a'
 Fr. ák Turin Vára' el foglalásával; hanem
 el foglalták Turin Városában a' Fegyveres
 házat is, és két kapuit a' Városnak. —

A' Turini Gubernátor, egy Hirdetményt adott ki Júl. 18 dikánn, a' melyben ké-
mény büntetéssel fenyegetődtek meg, a'
Frantziáknak szóval vagy tselekedettel va-
ló Megbántóik, 's jutalom ígérődött a' Vét-
kesek' Felfedezőjének. — Markéze *St.
Marsan*, a' ki már az előbbeni Egyves-
ség-kötésben is Közbenjárója volt a' Szár-
diniai Felségnek, Brune Fr. Vezérnél: most
újra Mediólánumba küldetődött Turinból,
részszerént a' Turiniak, 's a' Fr. ák között
esett veszekedések; részszerént a' Párto-
sokkal Alexandria meljékén történt vere-
kedés miatt.

Toskána: Florentziából írták Jún.
7-dikénn, hogy Strasoldó Generális, mi-
nekutánna, a' Cisalpina Respublika birto-
kával határos széleinn Toskánának meg-
tette a' szükséges katonai készülleteket; ha-
sonló készületek tételéhez fogott, a' Római
Respublika' földjével határos széleinn is a'
Hetrúriai Nagy - Hertzegségnek. — A'
Florentziai Anglus Követ Lord Windham,
Udvara' képében elégtételt kíván a' Nagy-
Hertzegtől azokért a' károkért, melye-
ket Livornóban vallottak sok Anglus Ke-
reskedő - Hazak akkor, midőn bé - mentek
oda a' Fr. ák. — A' Nagy - Hertzeg örö-
mest engedett volna továbbra is a' maga
földjén tsendes menedék - helyet Pápa Ő
Sz. gének: de a' Fr. Direktóriumtól nem

nyughatott mind addig, míg végre Júl 6-dikán *Serrate* Státus-Ministere által tudtára nem adatta Ő Sz. gének, az említett Direktórium' akaratját, mely az, hogy a' Sz. Pápa, Szárdinia Szigetének Fővárosába Cagliariába menjen lakni. — A' Sz. Atva ez úttal is meg-mutatta a' maga nagy erősslelkűségét: de tsak ugyan meg nem állhatta, hogy ne könyvezzenn a' híradásnak hallására. Az éltességből, és a' sok szenvedésekből származott erőtlensége 's beteges állapota Ő Sz. gének, nem engedték azonban, hogy még Júl. 17-dikénn is el indulhasson, a' mely naponn maga a' Florentziai Frantzia Követ, Reinhard Polgár is, hozzá ment Ő Sz. géhez.

Nápoly: A' mostani Fr. Követ Nápolybann, egy Lacombe St. Michel nevű igen tüzes Republikánus. Az előbbeni, Garat Polgár, Jún. 30-dikánn hagyta oda Nápoly Városát: Rómából pedig Júl. 8-dikánn indult el, az ott Fr. Kommisszárius-ságot viselt Daunou Polgárral egygyütt. Párisba érkezvénn bé fogtak ülni Deputatusi fővel, a' Törvényhozó-gyűlés' Ifjabbik Tanátsába. — Pápa Ő Sz. ge' Kancelláriájának a' mi jövedelme volt eddig, kész azt meg-téríteni a' Nápolyi Felsőg's a' t.

Római Respublika: A' Klastromok' száma kevesedik ugyan ezen Respubliká-

bann mind untalan: mindazáltal a' Szerzetek és minden Egyházi Intézetek még fenn állanak. Egy új parantsolat által alkalmassint mérséklődött azon Rendelés, mely, a' múltt Mártz. 9-dikénn tevődött közön-ségessé a' rendkívülvaló adó-fizetésre nézve. Az említett új parantsolat szerént t. i. nem kell rendkívülvaló adót fizetni az olyan Kapítálistól, a' mely nem haladja meg a' két ezer tallért; a' két és öt ezer között lévőtl tsak egyet *száztól* kell fizetni, az öt és tíz ezer között lévőtl másfelet, a' tíz és 30 ezer között lévőtl kettőt; a' 30 ezeren felül lévőtl 3-at. Ha papiros-pénz is adódik bé a' Rendkívülvaló adók' kaszsjájába: semmit se' veszt az el a' betséből (válorából.) — A' Nemzeti jófságok' árránn fundálódott, következésképpenn azoknak el adattatásával a' magok betsét egészszenn el vesztett Papiros-pénzeket el szokták égettetni az Előljárók. El égettettek nevezetessen Júl. 19-dikénn is a' Colonna nevű piatzonn egy jó tso-mót, mely, 199,664 tallérnyi summát ért. Sok Nép nézte ezen lassú hangú pénzeknek utólszori meg-tsillámlását.

A' Cisalpina Respublikának némely Osz-tályaiban, úgymint: a' Bresciaiban, a' Bergamóibann, és a' Veltliniben új zenebona ütötte ki magát. Helvétusok is vagynak a' zenebonások között, kiknek Fejeik ki-

adták Hirdetményben, hogy ők el szánták magokat, fegyverrel védelmezni a' Klastromokat, Egyházi-atyafiságos társaságokat, s egyéb Ekklesiái intézeteket.

Batáviai Tudósítások.

Minthogy Texel előtt Ánglusok állanak: — *így írt Júl. 21-dikénn egy Amsterdami Levél* — nem kaphatunk friss heringet; és sok szükséges portékák igen el drágultak. Azo bann Texei Hajósseregünk fel-készítése, ugyan tsak szorgos munkában vagyon. A' meg szökött Hajóslegényeknek kegyelem ígérődött, ha két Hónap alatt visszsa-térnek. A' nálunk lévő Fr. segítő-seregnek pedig minden Kompániájánál meg-hirdetődött, hogy egy egy Kompániából négy Legények, a' kiknek tetszik, hajókonn vehetnek szolgálatot. Vállalkoztak is már önként mintegy ezerenn.

Hágából Júl. 21 dikénn: — „A' mi ideigvaló Direktóriumunkat, mely meg alig áll fenn öt hetektől fogva. gyomorból útálják a' meg-buktatott Felekezet Tzimborássai. Nem tsak sok panaszos írásokat nyújtottak t. i. bé már az ellen a' Törvényhozó-gyűlésnek; hanem kivált Ámsterdambann és Rotterdamban, a' hol Klúbokat tartanak, ki-híresztették, hogy a' Fr. Direktórium tellyességgel nints meg

elégedve Batáviának mostani igazgatásával; és ezen állításokat onnét próbálták, mivel hirtelen el hívatódott Batáviából Joubert Fr. Generális, a' ki Elősegítője volt a' mostani igazgatás fel-állításának. Mind ezekről voltaképpen tudósította ideigvaló Direktóriumunk, Júl. 19-dikénn estve, az akkor rendkívülvaló Ülést tartott Törvényhozó-gyűlést, oly vélekedésének nyilatkoztatása mellett, hogy egyedül a' büntetéstől való félelmet tartja foganatos eszköznek a' Tsendesség-háborgatóira nézve: minekokaért erányos büntetésekkel kell meg-fenyegetni egy a' végett ki-adandó Hirdetménybenn a' Terroristákat. A' Gyűlés' Elölülője mindjárt is terjesztett különb-különbféle büntetéseket a' Gyűlés' eleibe, a' melyek között, tulajdonképpen úgy nevezett testi büntetés is vagyon; egyfzersmind javasolta, hogy meg-kell tiltani, minden törvénytelen Klúbokat 's Társaságokat. A' Gyűlés reá állott leg ottan az Elölülő' feltételeire.

Nagy Britanniai Tudósítások.

A' még fegyverbenn lévő Pártosokat meg-akarta támadni Lake Generális Júl. 15 ikénn a' Wicklowi Grófságban, a' hol volt elebb a' fő tanyájok, de már akkor elvonták vala onnét magokat, és Clonard Va-

rosa ellen próbáltak szerentsét: de nem holdogúttak. Onnét, több felé kergette őket a' Királyi Katonaság, és sokat le-öldösött közzülök. A' Pártosok azonban ismét öfzfze sereglettek, és táborba szállottak Dundalknál; Drogheda Városát is el foglalták, Rush Városát pedig ki-rablották, A' Baltimorei, Eustacei, Blessingtoni, Glandelouhi, és Rathdrumi vidékeken is tartózkodtak Pártosok; 's a' Dublin felé szolgáló utakat el állották: de Ezek, szükiben voltak mindennek, nevezetessenn nagy részént a' fegyvernek, 's általjában a' jó fegyvernek. El is fogadták közzülök nem kevesenn, a' Király' nevébenn nékiek ajánlott kegyelmet.

Az Északi tengerre Makaroff Admirális' vezérleése alatt érkezett Orosz Hajóssereg, Júl. 15 dikénn egygyesítette magát azzal az Angliai Hajóssereggel, mely a' Batavusoknak leg-nevezetesebb Kikötőhelyét Texelt tartja bé-zárva.

A' Yarmouthi Kikötőhely tele van el fogott Hollandus és neutrális hajókkal. Tsak maga a' Texel előtt vizsgálódó Anglus Hajóssereg, afféle el kapdosott hajót többet küldött oda száznál.

Pári'si Tudósítások.

A' Direktórium, engedelmet kért Júl. 19-dikénn a' Törvényhozó-gyűlés' Ifjabbik

Tanátsától, 25 millió lívernyi Territorial-Mandátoknak (az az: az el adandó Nemzeti jószágok árránn fundáltatott Papiros-pénzeknek) készíttetésére, hogy azokkal alább szállítsa a' Státus-adósságait.

Párisba, az Olasz-Országai mesterséges-mivekkel, ritka Könyvekkel, Kézírásokkal, pénzekkel, Könyvnyomtatáshoz tartozó betűkkel 's a' t. egyetemben, érkeztek más külföldi nevezetes tárgyak is, úgymint: állatok, plánták, értzek.

Ezen ritkaságoknak győzedelmi pompával való meg-hordozására, Robespierre meg-buktattatásának elztendőnként előfordúlni szokott emlékeztető Innep napja, úgymint 27-dik Július lévén, a' mint már jelentettük, meg-határozva, ugyan akkor véghez is ment a' czeremónia, 's tartott még más nap is úgymint Júl. 28-dikánn.

Elegyes Tudósítások.

A' Rastadti Fr. Követek 19-dik Júliusai válaszfára nézve el végezte Júl. 21-dikénn a' Német Deputátzió, hogy közölje azt nem tsak a' Rastadti minden Német Követekkel külön külön; hanem a' Régensburgi Gyűléssel is.

Berlinből Júl. 21-dikénn akart vissza indulni Pétersburgba Orosz-Feldmarsall

Hertzeg Repnin, de egy közbe jött új környülállásra nézve, ott szándékozott valamég maradni mintegy 3 vagy 4 hetekig.

Berlinbenn, a' Katonai Orizeten (Garnizononn) kívül, 188306-ra ment vala a' feljebb múltt 1797-dik eszt. benn a' Lakosok' száma, kik között vóltak 8412 Szegények; 4162 Napfzamosok, vagy naponkéntvaló kézi-munkájokból élő Személyek; 1944 magokéből élők; 724 Udvari Szekretáriusok; 600 Kir. Tanátsosok; 220 Belső Tanátsosok; 189 Hadi-Tanátsosok; 108 Komédiások; 47 Orvos-Doktorok 's a' többi.

Az erköltsök' feslettségének eleit kívánván venni Angliábann egy szép Ifjú Quacker Leány, el indúlt más 3 Leány-pajtásaival egygyütt az Országban, 's intő Beszédekert tart mindenütt, az erköltsök' meg jobbítása eránt. Júl. 14-dikénn Leicester Városában vólt, a' hol egy nagy Muzsika házbann két órákig nyújtotta intő-beszédjét.

Mellyek a' leg-foganatosabb Tanítások, valamely Nép. közzé való bé plántálására a' jó erköltsöknek? Erre a' Kérdésre, jutalom' ígerése mellett kért erányos feleleteket a' Tudományokra ügyelő Nemzeti Társaság Párisban. Nyert is, de egygyet se' ítelt közzülök méltónak jutalomra, Júl. 3-dik napján tartott Ülésébenn. *Bernar-*

din de St. Pierre azonban, ki egy volt a' Kérdés Fejtegetői közzül, ki-adta különösen a' maga munkáját, egy Könyvetskébenn, melynek ily titulust tett eleibé: *De la Nature et la Morale*. (A' Természetről és az Erköltsi Tudományról). Egy nevezetes történetet beszéll Bernardin ezen Ertekezésébenn, a' mely tanúságul szolgálhat sok Szüléknek: „Egy Atyának — úgymond — volt egy Leánya és egy Fiá. A' Fiúnak oly részre-hajló vétkes indulattal kedvezett az Attya, hogy még a' Leány keresménnyét is arra vesztegette. Ezen igazságtalanságonn igen szomorkodott a' Leány, mellyet látván az Attya, bízattat, hogy egy arany keresztet fog néki ajándékozni. De a' bízattatás nem volt egyéb tsalogatásnál, mellyenn a' Leány annyira neki keseredett, hogy végtére, elméjébenn is meg-háboródott, és tsak az Attya' neve' hallására is mindjárt dühösségbe esett. Az Aveniói (Avignoni) nagy Ispótályba vitettetvénn, ott *Butel* nevű derék Orvos minden szorgalmatossággal látott hozzá: de a' szokott orvosságoknak semmi sikere nem lett. Meg próbálta tehát végre *Butel* Doktor, midőn tsendesedttebb elmével látta a' Leányt, édesdeden vígasztalgatni, 's el hitetni véle, hogy az Öttsé körül el követett hibás kényeztetést igen meg-bánta légyen az Attya, 's el küldötté

már Azt, mefzfzire magától, mesterség tanulni, és néki az ígértt arany kereszttet már meg-vette. A' Leány figyelmetessen halgatta a' Doktor beszédét, 's gondolkodni kezdett: de az Attyát, a' ki mind-járt meg-jelent akkor nálla, még el nem fzenvedhette. Az okos Orvos azonban meg-újította próbatételét mind addig, míg a' Leány' szívet egészszenn vizsgálta nem nyerte az Attyának, kit látván a' Leány ismét bé-menni hozzája az arany kereszttel, 's atyai indulatok' nyilatkoztatásával, el fakadt sírva, kezét fogott az Attyával, meg-ölelte Azt, 's kevés idő múlva vizsgálta-nyerte előbbeni egészszégét.

A' Spanyol Udvarnál Fr. Követséget viseltt Truguet Polgár, mihelyt el bútszótt Aranjúczbenn a' Királytól és Királynétól Júl. 8-dikánn: azonnal egy Spanyol Gróf, válamely borszfúságból ki hívta Truguet Polgárt magános viadalra: de Ez, el nem fogadta a' ki hívást, hanem jelentést tett a' Ministériomnál, 's a' Gróf azonnal árestálódott.

Az Orosz Tsászfár vizsgálta-hívatja minden külföldi Akadémiákból 's Oskolákból a' maga Alattvalóit, Aug. 17-dik napját szabván ki nékiek a' vizsgálta-térésre, oly erőss meg-határozással: hogy ha akkorra vizsgálta nem térnek: el vesztik minden vagyonjokat.

Berlinbenn, Michaelis nevű Oskolai-Tanító, egy Olvasó-Könyvet készített a' Katonaság' számára. Ezen Könyv' Nyomatmánnnyiból 1200-at meg-vett maga a' Király, 's küldötte azokat ki-oltszás végett, a' Tábori Papok' Elöljárójához Kletschke Úrhoz Potsdamba.

Bét's.

Azon Magyar Lovas Tiszt-Úrak, kikről említettük, hogy a' múlt Vasárnap megmutatták magokat új Formaruháikbann a' Katonai Kommisszió Fejénél Haditárnokmester B. Alvinczy Ö Exc. jánál, következők voltak: *Smith* Fő'strázsamester a' Vétsey Hufzár Reg. jéből, a' kinek szolgálataival különösen kívánt élni Otto F. M. L. a' Hufzári új Formaruhának elintézésébenn; Gróf Wartensleben Kapitány, a' Mészáros Reg. jéből; Borbély Gábor Kapitány, a' Jó'sef Főhertzegéből, melynek tulajdonképpen való Proprietáriussa Báró Splényi Generális; Fekete Kapitány az Erdődyéből; Kronberg Kapitány, a' Ferdinánd Főhertzegéből, melynek tulajdonképpen való Proprietáriussa Otto F. M. L.; Horváth Dávid Kapitány, a' 2-dik új Hufzár Reg. ből. Jelen volt az 1-ső új Hufzár Reg. ből való Kákonyi Kapitány is: de még nem az új Formaruhában.

Bihar Vármegyei fi, Nemes Sándorfi Jó'sef Úr, a' Jénai Mineralogika tudós Társaságnak Tagja, a' Bétsi Medica Facultástól, Orvos Doktori grádussal e' folyó Hónap' 4 dik napján tiszteletetett meg. Abban is meg tartotta ez a' jó Hazánkfia hívségét, hogy az akkor végbe menni szokott ceremóniákon is Nemzeti tsinos Magyar öltözetbenn jelent meg.

Úgy tudjuk, hogy ezen nagy reménységű Ifjú Orvos-Doktor Úrnak, nagy tekintetű Házak kérték ki itt Bétsbenn szolgálatját előre, melyre nézve reménylünk, hogy közöttünk fog maradni.

Magyar - Ország.

A' Királyi Udvarnok T. Matisz Jó'sef Urat a' Dunántúli Districtuális Tábla Assessorává méltóztatott F. Urunk nevezni.

Szegedenn valami gonosz Emberek, de a' kiket ki nem lehetett még tanulni, hamis 12 xros pénz-darabokat készítettek, és öt forintos jó Bankó-tzedulákat, hamis 30 forintosokká változtattak által.